

ΕΚΘΕΣΕΙΣ

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ ΤΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΩΝ ΑΡΧΕΙΩΝ ΤΗΣ ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ ΚΑΤΑ ΤΟ ΕΤΟΣ 1964

Α'.

ΕΚΘΕΣΙΣ

τών κατά τὸ ἔτος 1964 πεπραγμένων ὑπὸ τοῦ Ἱστορικοῦ Λεξικοῦ
τῆς Νέας Ἑλληνικῆς Γλώσσης

Α'. Σύνταξις - Ἡ σύνταξις ἢ ἀνασύνταξις ἄρθρων τοῦ Λεξικοῦ τῶν ἀπὸ τοῦ γ- καὶ δ- ἀρχομένων σειρῶν (γ δ ο ρ ἰ - δ ε ὡ χ ν ω) ἀπησχόλησε τὸν διευθυντὴν καὶ τοὺς πέντε ἀρχαιοτέρους συντάκτας. Προωθήθη ὡσαύτως ἰκανοποιητικῶς ἡ τελικὴ σύνταξις τῶν ὑπὸ ἐκτύπωσιν ἄρθρων εἰς τρόπον, ὥστε ἡ ἀρξαμένη ἐκτύπωσις τοῦ δευτέρου τεύχους τοῦ Δ' τόμου τοῦ Λεξικοῦ νὰ συνεχισθῆ κανονικῶς. Τοῦ τεύχους τούτου ἐξετυπώθησαν ἤδη 5 τυπογραφικὰ φύλλα, περιλαμβάνοντα τὰ ἄρθρα γ α ρ δ α λ ὡ ν ω - γ δ ἔ ρ ν ω.

Β'. Ἀποδελτιώσεις - Δημοσιογραφίαι. - Οἱ τρεῖς νεώτεροι συντάκται καὶ ὁ εἷς τῶν γραφῶν ἀπησχολήθησαν εἰς ἐργασίαν ἀποδελτιώσεως. Ἀποδελτιώθησαν 3.000 περίπου σελίδες γλωσσικοῦ ὕλικου ἐκ χειρογράφων καὶ περιοδικῶν. Τὸ ἀποδελτιωθὲν γλωσσικὸν ὕλικὸν ἐλημματογραφήθη ἐξ ὀλοκλήρου ὑπὸ τοῦ διευθυντοῦ καὶ τῶν συντακτῶν, ἐταξινομήθη δὲ συγχρόνως εἰς τὸ ἀρχεῖον ὑπὸ τοῦ ἐτέρου τῶν γραφῶν οὕτως, ὥστε νὰ εἶναι πρόσφορον εἰς τὴν σύνταξιν τῶν ἄρθρων καὶ τὴν ἐν γένει ἐπιστημονικὴν ἔρευναν.

Γ'. Ἀποστολαί. - Κατὰ τὸ διάστημα τῶν θερινῶν διακοπῶν 7 συντάκται ἀπεστάλησαν ὑπὸ τῆς Ἀκαδημίας πρὸς συλλογὴν γλωσσικοῦ ὕλικου ἐκ διαφόρων περιφερειῶν, συγκεκριμένως δέ: 1) ὁ κ. Ἰωάννης Ποῦλος ἐκ τῆς περιφερείας Τροιζηνίας, 2) ὁ κ. Ἀθανάσιος Κωστάκης ἐκ τῆς περιφερείας Ἀστακοῦ καὶ τῶν παρακειμένων νησίδων Καστοῦ καὶ Καλάμου, 3) ὁ κ. Σταῦρος Μάνεσης ἐκ τῶν νήσων Κέας, Κύθου, Μήλου, 4) ὁ κ. Νικόλαος Κορτοσόπουλος ἐκ τῆς νήσου Λήμου, 5) ὁ κ. Δημήτριος Κρεκούκις ἐκ τῆς νήσου Σαμοθράκης, 6) ὁ κ. Δικαῖος Βαριακάκος ἐκ τοῦ ἐλληνοφώνου χωρίου Καργκέζε τῆς Κορσικῆς καὶ 7) ὁ κ. Ἀναστάσιος Καραναστάσης ἐκ τῶν ἐπίσης ἐλληνοφώνων περιοχῶν Ἀπουλίας καὶ Καλαβρίας τῆς Κάτω Ἰταλίας. Τὸ ἐκ τῶν ἀποστολῶν τοῦ θέρους συγκεντρωθὲν ἰδιωματικὸν γλωσσικὸν ὕλικὸν καθαρογραφεῖται καὶ κατατάσσεται ἤδη παρ' ἐκάστου τῶν συντακτῶν, θὰ ἀποτελέσῃ δὲ πολύτιμον καὶ πλουσίαν συλλογὴν ἐκ 3.500 περίπου σελίδων τετραδίου ἐν συνόλῳ. Ἀξίζει νὰ τονισθῆ ἐνταῦθα ἡ ἀνεκτίμητος πράγματι συμβολὴ εἰς τὴν πληρεστέραν ἐμφάνισιν τοῦ Λεξικοῦ τῆς Ἀκαδημίας τῶν ἀποστολῶν τούτων, ἰδιαίτερος δὲ τῶν ἀφορωσῶν εἰς τὴν διάσωσιν καὶ ἀποθησαύρισιν γλωσσικοῦ ὕλικου ἰδιωμάτων τεινόντων εἰς πλήρη ἐξαφάνισιν, ὡς τὰ τῶν ἐλληνοφώνων περιοχῶν τῆς Κάτω Ἰταλίας καὶ Κορσικῆς.

Δ'. Βιβλιοθήκη. - Ἡ μικρὰ ἀλλὰ πολύτιμος βιβλιοθήκη τοῦ Λεξικοῦ ἐπλουτίσθη κατὰ τὸ λήγον ἔτος δι' ἀγορᾶς σημαντικοῦ ἀριθμοῦ βιβλίων, χρησίμων εἰς τὸ ἐν αὐτῷ ἐπιτελούμενον ἔργον.

Ἡ ἐκ δραχμῶν 50.000 διατεθεῖσα ὑπὸ τῆς Ἀκαδημίας πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον πίστωσις διετέθη ἐξ ὀλοκλήρου, ἀγορασθέντων, πρωτοβουλία τοῦ Προέδρου τῆς Ἐφορευτικῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Λεξικοῦ Ἀκαδημαϊκοῦ κ. Καλιτσουνάκη, 315 τόμων ἀρχαίων Ἑλλήνων καὶ Λατίνων συγγραφέων. Ἠγοράσθησαν ἐπίσης 9 τόμοι Λεξικῶν τῆς Νέας Ἑλληνικῆς καὶ ἄλλων ξένων γλωσσῶν, ὡς καὶ 11 τόμοι τῶν ἐτῶν 1951-1963 τῆς σειρᾶς τοῦ περιοδικοῦ «Glossa». Τέλος ἡ βιβλιοθήκη τοῦ Λεξικοῦ ἀπέκτησεν ἐκ διαφόρων δωρεῶν 21 τόμους Λεξικῶν τῆς Ἑλληνικῆς καὶ ξένων γλωσσῶν, 40 τόμους βιβλίων καὶ 10 τόμους περιοδικῶν ποικίλου περιεχομένου.

Β'. Μεταβολαὶ εἰς τὸ προσωπικόν.—Κατ' ἐφαρμογὴν τοῦ περὶ 35ετίας Νόμου ἀπεχώρησε πρὸ τετραμήνου τῆς ὑπηρεσίας τοῦ Λεξικοῦ ὁ τέως διευθυντῆς αὐτοῦ κ. Ἰωάννης Καλλέρης. Ὁ κ. Καλλέρης ἐργάσθη εἰς τὸ Λεξικόν ἐπὶ μίαν εἰκοσαετίαν, ἀπὸ μὲν τοῦ 1944-1955 ὡς συντάκτης, ἔκτοτε δὲ καὶ μέχρι τῆς ἀποχωρήσεώς του ὡς διευθυντῆς αὐτοῦ. Τὴν προσωρινὴν καὶ μέχρι τῆς ὀριστικῆς πληρώσεως τῆς κενωθείσης θέσεως διέθυνσιν τοῦ Λεξικοῦ ἀνέλαβεν ὁ ἀνώτερος κατὰ βαθμὸν καὶ ἀρχαιότερος συντάκτης αὐτοῦ κ. Ἰωάννης Ποῦλος. Νέος συντάκτης τοῦ Λεξικοῦ διορίσθη τὸν παρελθόντα Ἰούλιον ὁ φιλόλογος κ. Εὐάγγελος Ροῦσσοσ.

Ἐν Ἀθήναις, τῇ 5ῃ Δεκεμβρίου 1964

Ὁ Διευθυντῆς

κ. ἁ. α.

Ἰ. Χ. Ποῦλος

Β'.

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΕΚΘΕΣΙΣ

περὶ τῶν πεπραγμένων τοῦ Λαογραφικοῦ Ἀρχείου κατὰ τὸ ἔτος 1964 (1 Ἰαν. - 30 Νοεμβρ.).

Α'. Εἰσαγωγὴ Λαογραφικῆς ὕλης.—Συνεχίσθη ἡ περισυλλογὴ λαογραφικῆς ὕλης, εἰσαχθεῖσων εἰς τὸ Λαογρ. Ἀρχεῖον 147 χειρογράφων συλλογῶν ἐκ σελίδων ἐν συνόλῳ 10.260. Ἐκ τούτων 124 ἀπεστάλησαν ὑπὸ Λειτουργῶν τῆς Στοιχειώδους Ἐκπαιδεύσεως, ἐξ ὧν 66 ἐκ Κρήτης διὰ τῆς φροντίδος τοῦ Γεν. Ἐπιθεωρητοῦ Στοιχ. Ἐκπαιδεύσεως κ. Παν. Νέξη, 8 κατετέθησαν ὑπὸ φίλων τῆς λαογραφίας καὶ ἔτεροι 8 ὑπὸ τοῦ ἐπιστημονικοῦ προσωπικοῦ τοῦ Ἀρχείου ἐξ εἰδικῶν λαογραφικῶν ἀποστολῶν αὐτοῦ. Τέλος δὲ ὑπὸ τοῦ Διευθυντοῦ τοῦ Λαογραφικοῦ Ἀρχείου Γ. Κ. Σπυριδάκη 7 συλλογαί, προερχόμεναι ἐκ τῆς ὑπ' αὐτοῦ ἐκτελουμένης εἰδικῆς λαογραφικῆς ἐρευνῆς μετὰ τῶν βοηθῶν του, φιλολόγων, ἤτοι τῆς Ἄννης Παπαμιχαήλ μέχρι τέλους Ἰουνίου καὶ τοῦ Γεωργ. Αἰκατερινίδου, συνεχίζοντος τὴν ἐργασίαν ταύτην, διὰ τῆς οἰκονομικῆς χορηγίας τοῦ Βασιλικοῦ Ἰδρύματος Ἐρευνῶν.

Εἰς τὸ τμήμα τῆς Ἐθνικῆς Μουσικῆς Συλλογῆς εἰσῆχθησαν ἐπὶ ταινιῶν μαγνητοφώνου 2.641 ἠχογραφήσεις δημῶδους μουσικῆς, ἤτοι ἐκ τῶν ἐρευνητικῶν ἀποστολῶν τοῦ προσωπικοῦ 1.044, ἐκ τοῦ ἐρευνητικοῦ προγράμματος διὰ τοῦ Βασιλ. Ἰδρύματος Ἐρευνῶν 1.127, ἐκ τῆς συλλογῆς τῆς ἀμερικανίδος σπουδαστρίας Ellen Frye 158 καὶ ἐκ παραχωρήσεως τῆς Ἐταιρείας Εὐβοϊκῶν Σπονδῶν 312.

Β'. Κατὰ τὴν περίοδον τῶν θερινῶν διακοπῶν ἐργάσθησαν ἐρευνητικῶς ἐκ τοῦ προσωπικοῦ : 1) ὁ Διευτῆς κ. Γ. Κ. Σπυριδάκης εἰς Χανιά Κρήτης ἐπὶ 13 ἡμέρας ἐρευνήσας καὶ περιγράψας 41 χειρογράφους συλλογὰς λαογραφικοῦ περιεχομένου εἰς τὸ Ἀρχεῖον Παύλου Βλαστοῦ ἐν τῷ Ἱστορικῷ Ἀρχεῖῳ Κρήτης. Τὸ Ἀρχεῖον τοῦτο τοῦ Βλαστοῦ, τοῦ ὁποίου τὸ μεγάλυ-